Valiokunnan mietintö TrVM 8/2026 vp– K 14/2026 vp

Tarkastusvaliokunta

Eduskunnan tilintarkastajien tilintarkastuskertomus Ulkopoliittisen instituutin tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja kirjanpidosta sekä hallinnosta vuodelta 2025

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunnan tilintarkastajien tilintarkastuskertomus Ulkopoliittisen instituutin tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja kirjanpidosta sekä hallinnosta vuodelta 2025 (K 14/2026 vp): Asia on saapunut tarkastusvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:
- puheenjohtaja Saara-Sofia Sirén, eduskunnan tilintarkastajat
- partner, KHT, JHT Tiina Lind, BDO Oy
- apulaisjohtaja Samu Paukkunen, Ulkopoliittinen instituutti

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Eduskunnan tilintarkastajien Ulkopoliittisen instituutin tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta, kirjanpidosta ja hallinnosta vuodelta 2025 antaman tilintarkastuskertomuksen johdosta tarkastusvaliokunta toteaa, että tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että tilintarkastuksella hankitaan kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyyttä, ja siitä, ovatko johtaja ja apulaisjohtaja syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus virastoa kohtaan, taikka rikkoneet Valtiokonttorin määräyksiä, talousarvioasetusta tai viraston taloussääntöä. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty viraston johdon toiminnan lainmukaisuutta.

Ulkopoliittinen instituutti on nettobudjetoitu kirjanpitoyksikkö. Vuonna 2025 instituutin toimintamenoihin myönnettiin 4,8 miljoonan euron nettomääräraha. Myönnetyistä määrärahoista käytettiin 3,5 miljoonaa euroa ja lisäksi edelliseltä vuodelta siirtynyttä erää käytettiin 0,7 miljoonaa euroa. Seuraavalle vuodelle siirtyi 1,3 miljoonaa euroa. Valiokunnan asiantuntijakuulemisen mukaan siirtyvän erän kasvuun vaikutti se, että ulkoista rahoitusta oli käytettävissä poikkeuksellisen paljon vuonna 2025. Kertomusvuonna instituutille kertyi tuottoja talousarvion ulkopuolisista lähteistä 2,0 miljoonaa euroa, joka on 0,5 miljoonaa euroa (33 prosenttia) enemmän kuin vuonna 2024. Ulkopuolisesta rahoituksesta lähes 1,5 miljoonaa euroa

oli yhteisrahoitteista hankerahoitusta, jota instituutti sai etenkin Suomen Akatemialta, Huoltovarmuuskeskukselta, Business Finlandilta ja EU:lta. Yhteisrahoitteisen hankerahoituksen omarahoitusosuus oli 36 prosenttia.

Arvonlisäveromenot budjetoidaan erilliselle arviomäärärahamomentille, jolle oli varattu 280 000 euroa. Arvonlisäveromenot ylittyivät 14 463 euroa (5,2 prosenttia). Ylitys johtuu sekä arvonlisäverokannan korottamisesta että kustannusten noususta, etenkin hallintopalveluiden oston kasvun myötä. Kansliatoimikunta hyväksyi määrärahan ylityksen sekä käsitteli sen syyt kokouksessaan 5.2.2026.

Ulkopoliittisen instituutin toiminnan kulut vuonna 2025 olivat yhteensä vajaat 6,2 miljoonaa euroa (6,2 miljoonaa euroa vuonna 2024). Suurin kuluerä oli henkilöstökulut (4,5 miljoonaa euroa), jotka vähenivät 2,2 prosenttia. Vuoden 2025 lopussa Ulkopoliittisen instituutin palveluksessa olevan henkilöstön määrä oli 60 (vuoden 2024 lopussa 66). Henkilöstöstä tutkijoita oli 39. Heidän määränsä väheni edellisvuodesta viidellä takaisin vuoden 2023 tasolle.

Valiokunta toteaa, että eduskunnan tilintarkastajien lausunnon mukaan tilinpäätös ja toimintakertomus antavat viraston tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot Ulkopoliittisen instituutin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Tarkastusvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy kannanoton kertomuksen K 14/2026 vp johdosta.

Valiokunnan kannanottoehdotus

Eduskunnalla ei ole huomautettavaa kertomuksen johdosta.

Valiokunnan mietintö TrVM 8/2026 vp

Helsingissä 11.6.2026

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Johanna Ojala-Niemelä sd
varapuheenjohtaja Veijo Niemi ps
jäsen Hanna Holopainen vihr
jäsen Tomi Immonen ps
jäsen Janne Jukkola kok
jäsen Teemu Kinnari kok
jäsen Antti Kurvinen kesk
jäsen Hanna Laine-Nousimaa sd
jäsen Ville Merinen sd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Minna Tiili